

Informācija medijiem
2006.gada 17.maijā

FKTK vēlme atvieglot iestāšanās nosacījumus jaunajiem OCTA tirgus dalībniekiem var izraisīt ilgtermiņā krīzi nozarē

Apdrošinātāji iebilst pret Finanšu un kapitāla tirgus komisijas (FKTK) ierosinātajām izmaiņām 40 reizes samazināt vienreizējo iemaksu civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas (OCTA) garantijas fondā – no šobrīd likumdošanā paredzētajiem 200 tūkst.latu līdz 5 tūkst.latu.

Pēc apdrošinātāju domām šādas izmaiņas ilgtermiņā varētu apdraudēt OCTA nozares stabilitāti, savukārt Finanšu un kapitāla tirgus komisijas pausto argumentu par labvēlīgu apstākļu radīšanu jaunu tirgus dalībnieku ienākšanai OCTA tirgū nodēvēja par īstermiņa redzējumu.

FKTK savu priekšlikumu par vienreizējās iemaksas garantijas fondā samazināšanu paudis pēdējā Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja (LTAB) konsultatīvajā padomē, kas notika pagājušo nedēļ. Vairums padomes locekļu negatīvi vērtē šādu priekšlikumu. FKTK plāno ierosināt veikt attiecīgus grozījumus MK noteikumos par garantijas fondu.

Juris Stengrevics, LTAB valdes priekšsēdētājs: „Garantijas fondam ir ļoti liela nozīme OCTA tirgū. Iemaksas fondā kalpo kā garantija apdrošinātāja spējai nodrošināt finansiālās saistības maksātspējas gadījumā, šādā veidā nodrošinot OCTA tirgus stabilitāti un pasargājot no krasām svārstībām. Mūsuprāt, 200 tūkst.latu liela iemaksa nopietnam tirgus dalībniekam, kas vēlas uzsākt darbību OCTA tirgū, nav liela summa. Kā piemēru var minēt apdrošināšanas sabiedrību „Seesam Latvia”, kas pērn licences iegūšanai veica iemaksu garantijas fondā 200 tūkst.latu apmērā.

Ja šāda nosacījuma nebūtu, iespējams, tirgū būtu ļoti daudz dalībnieku, kas vēlētos gūt ātru peļņu, bet pēc tam maksātspējas gadījumā nenestu nekādu atbildību. Jā, sākotnēji jaunie tirgus dalībnieki būtu ieinteresēti dempingot, pārdodot polises par zemākām cenām nekā vidēji tirgū. Taču drīz vien šīs kompānijas nonāks finansiālās grūtībās. Mūsuprāt, Latvija jau guva rūgtu pieredzi banku sektorā, ko izraisīja atsevišķu banku vēlme gūt ātru peļņu dempingojot, un vēl līdz šai dienai nav spēts atlīdzināt zaudētos noguldījumus bankas klientiem.

Kā piemēru šāda fonda nepieciešamībai var minēt apdrošināšanas akciju sabiedrību “AK Alianse”, kas 2002.gada augustā tika atzīta par maksātspējīgu. Laikā no 1999. gada līdz 2002. gadam, kad “AK Alianse” bija licence OCTA veikšanai, tā garantijas fondā bija ieskaitījusi 112 tūkst. latu, savukārt apdrošināšanas atlīdzības jau izmaksātas 290 tūkst. latu apmērā. Jāmin, ka savā darbības laikā šī kompānija aizņēma salīdzinoši nelielu tirgus daļu. „AK Alianse” maksātspējas radītās sekas šobrīd tiek segtas no citu apdrošinātāju veiktajām iemaksām garantijas fondā.

Tomēr, tā kā uz doto brīdi uzkrājums garantijas fondā ir 17 milj.latu, tad apdrošinātāji šīs izmaksas neizjūt. Tāpat kā ne apdrošinātājus, ne līdz ar to arī autoīpašniekus neietekmē visas citas izmaksas no garantijas fonda, ko atbilstoši OCTA likumam izmaksā LTAB. Turpretī, ja noteikumi likumdošanā neparedzētu tik lielu vienreizējo iemaksu garantijas fondā, maksātspējīgās apdrošināšanas sabiedrības vietā vai jebkuras citas būtiskas apdrošināšanas atlīdzību izmaksas nāktos segt no visu pārējo OCTA tirgū esošo apdrošināšanas sabiedrību līdzekļiem, atbilstoši tirgus sadalījumam. Šāds neparedzēts maksājums viennozīmīgi būtu iemesls polišu cenu paaugstinājumam.

Latvijā OCTA tirgus ir neliels ar salīdzinoši mazu transportlīdzekļu skaitu, tāpēc nav iespējams pārņemt to lielo valstu praksi, kurās nav obligātās šādas pirmās iemaksas garantijas fondā, jo tās jebkurā brīdī pēc pieprasījuma var ieguldīt ievērojamus līdzekļus

garantijas fondā pēkšņu lielu zaudējumu atlīdzināšanai, praktiski neietekmējot polises kopējo cenu. Tas saistīts ar to, ka šādos tirgos strādā skaitliski daudz un ļoti spēcīgi apdrošinātāji.

Turklāt atklāts paliek jautājums, kas notiks ar šobrīd esošo uzkrājumu garantijas fondā, ko kopš OCTA sistēmas izveides veikuši apdrošinātāji? Vai šādā gadījumā par jaunpienācēju biznesa risku nemaksās esošie apdrošinātāji ar daudzu gadu garumā veiktajām iemaksām un jaunie tirgus spēlētāji praktiski neriskēs ne ar ko?

Garantijas fonds – drošība negadījumā cietušajiem un OCTA tirgus dalībniekiem

Apdrošināšanas sabiedrībām, kuras vēlas iegūt tiesības veikt sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu Latvijā, pirms darbības uzsākšanas jāveic vienreizēju iemaksu OCTA garantijas fondā. MK noteikumos „Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas garantijas fonda izveidošanas, uzkrāšanas un administrēšanas kārtība” noteikts, ka kopš 2005.gada šīs pirmās iemaksas apmērs ir 200 tūkst. latu.

Jāpiebilst, ka jauniesācēja apdrošināšanas sabiedrība šo vienreizējo iemaksu pēc saistību nokārtošanas var saņemt atpakaļ, ja tā vēlas pārtraukt darbību OCTA jomā.

Papildus vienreizējai iemaksai apdrošināšanas sabiedrības veic ikmēneša iemaksas par katru pārdoto polisi. Iemaksu apmērs tiek koriģēts katru gadu, atbilstoši MK noteikumiem par Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas garantijas fonda izveidošanas, uzkrāšanas un administrēšanas kārtību.

Informāciju sniedza:

Juris Stengrevics, LTAB valdes priekšsēdētājs

Informāciju sagatavoja:

LTAB sabiedrisko attiecību konsultante

Inese Ozoliņa

T: 7358923, 9336923

No Garantijas fonda cietušajiem atlīdzības tiek izmaksātas, ja CSNg izraisītājs:

- neapdrošināts transportlīdzeklis;
- nenoskaidrots transportlīdzeklis (tikai, ja cietis cilvēks);
- zagts transportlīdzeklis;
- transportlīdzeklis, kura īpašnieka civiltiesiskās atbildības apdrošinātājs atzīts par maksātnespējīgu;
- Latvijas Republikā reģistrēts transportlīdzeklis, kura īpašnieka civiltiesiskās atbildības apdrošinātāju nav iespējams noskaidrot;
- u.c dažādos starptautiskajos līgumos paredzētajos gadījumos, kā arī ja starp apdrošinātāju un Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroju rodas strīds par apdrošināšanas atlīdzības izmaksas pienākumu.